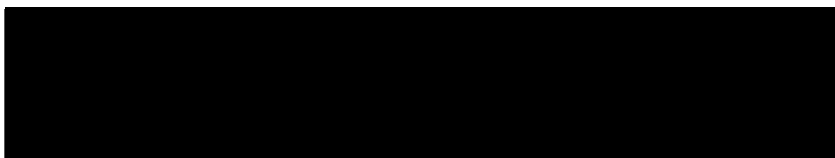

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Táboře rozhodl samosoudkyní JUDr. Lenkou Pávkovou ve věci

žalobce:

proti
žalované:

EG.D, a.s., IČO 28085400
sídlem Lidická 1873/36, 602 00 Brno - Černá Pole

za účasti:

ELCON BRATISLAVA a. s. - odštěpný závod, IČO 70098964
sídlem Pražákova 1024/66a, Štýřice, 639 00 Brno

jako vedlejšího účastníka na straně žalované

o zaplacení 1 771 064 Kč s příslušenstvím

mezitímním rozsudkem

takto:

- I. Základ nároku žalobce je opodstatněný s tím, že o jeho výši a náhradě nákladů řízení bude rozhodnuto v konečném rozsudku.
- II. Řízení o zaplacení částky 78 744 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 1. 7. 2019 do zaplacení se zastavuje.
- III. Žalobci se vrací část zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 938 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Kalinová.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zaplacení náhrady škody vzniklé mu v období od dubna do září 2016 v důsledku provádění rekonstrukce nadzemního vedení VVN V1357 110 kV Tábor – Pacov (dále jen stavba) umístěného mj. na níže specifikovaných pozemcích užívaných žalobcem k výkonu podnikatelské činnosti. Odškodnění žádá žalobce po žalované, která jako licencovaný provozovatel distribuční soustavy elektřiny stavbu realizovala. Dle tvrzení žalobce žalovaná při provádění stavby porušila své závazky z dohody uzavřené se žalobcem v době před jejím zahájením. Konkrétně porušila závazek vybudovat za účelem zamezení nadměrnému poškození zemědělské půdy na stavbou dotčených pozemcích na své náklady příjezdovou panelovou cestu a pohybovat se stavební technikou po trasách vyznačených v situačním plánu, který je součástí dohody (ve skutečnosti žalovaná příjezdovou cestu vybudovala až v průběhu provádění stavby a v nižší kvalitě, než bylo sjednáno), dále závazek po dokončení stavby vyčíslit škody na stavbou dotčených pozemcích a melioracích a takto stanovenou škodu žalobci neprodleně nahradit (s výší škody stanovenou znaleckým posudkem žalované vyjádřil žalobce odůvodněný nesouhlas a odmítl ji akceptovat) a konečně závazek nejpozději do kolaudace stavby vrátit protokolárně žalobci stavbou dotčené pozemky v původním stavu. Za účelem zjištění výše nákladů potřebných k odstranění poškození půdy vzniklých prováděním stavby žalovanou zadal žalobce zpracování znaleckého posudku (posudek č. 023/01/17 [redacted] ze dne 15. 10. 2017), z jehož závěrů vychází při podání žaloby a po žalované se tak domáhá zaplacení částky 1 524 802 Kč za poškození zemědělských pozemků zapsaných v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů LPIS situovaných v půdních blocích č. [redacted] (v nichž jsou umístěny podpěrné body vedení – stožáry č. [redacted]), na nichž žalobce realizuje zemědělskou výrobu. Konkrétně se jedná o pozemky v k.ú. [redacted] užívané žalobcem na základě následujících titulů: půdní blok č. [redacted]
- [redacted]

[redacted] Výše škody je stanovena vyčíslením nákladů potřebných na technickou a biologickou rekultivaci pozemků, které jsou poškozeny tím, že v okolí stožárů nadzemního vedení došlo k překrytí úrodné vrstvy půdy - ornice vrstvou hlusiny a v prostoru tras pojezdu těžké techniky ke značnému utužení půdy. Jedná se tedy o náklady – cenu prací a materiálu, které bude žalobce nucen vynaložit na uvedení pozemků do původního stavu. Dále žalobce požaduje zaplacení částky 1 000 Kč jako nákladů na uvedení do původního stavu pozemku p.č. [redacted] v k.ú. [redacted] umístěného v půdním bloku č. [redacted] po jeho poškození vyjetím koleje pojezdem pásového jeřábu a konečně zaplacení částky 166 518 Kč za poškození plodin pěstovaných v době provádění stavby na výše popsaných zemědělských pozemcích (vyjma pozemků p.č. [redacted]

[redacted] a dále na pozemku p.č. [redacted]
[redacted] Škodu na plodině tritikále pěstované na pozemcích půdních bloků č. [redacted]
[redacted] s rozlohou poškozené plochy 1,1 ha vyčíslil žalobce částkou 38 556 Kč, škodu na řepce pěstované na pozemcích půdního bloku č. [redacted] s rozlohou poškozené plochy 2,1 ha částkou 93 267,50 Kč a škodu na píce pěstované na pozemcích půdních bloků č. [redacted]
[redacted] s rozlohou poškozené plochy 2,544 ha částkou 34 694,10 Kč. Škoda na plodinách je stanovena vlastním výpočtem žalobce, a to součtem ztrát na výnosech a nákladů na sklizeň a likvidaci poškozených plodin.

2. Žalovaná kromě zásadních výhrad k plošnému rozsahu poškození pozemků, charakteru jejich poškození a výši škod na pozemcích a na plodinách namítala promlčení žalobou uplatněného nároku v části, v níž došlo k doplnění specifikace poškozených pozemků podáním žalobce ze dne 30. 7. 2019 do původně podané žaloby ze dne 12. 3. 2019, dále prekluzi tohoto nároku z důvodu jeho neuplatnění u žalované v dvouleté lhůtě podle § 25 odst. 9 zákona č. 458/2000 Sb., energetického zákona (dále jen ener.z.) a nedostatek aktivní legitimace žalobce k uplatnění škod vzniklých poškozením pozemků, jejichž není vlastníkem, ale užívá je z titulu výkonu práva pachtu či podpachtu. Žalovaná odmítla tvrzení žalobce o porušení povinností, k jejichž plnění se zavázala dohodou uzavřenou před zahájením výstavby a uvedla, že veškerá stavební činnost probíhala legálně jak ve vztahu k veřejnoprávním institucím, tak k žalobci. Poukázala také na skutečnost, že distribuční soustava elektřiny je provozována ve veřejném zájmu a na základě zákonného oprávnění může žalovaná vstupovat a vjíždět na cizí pozemky. Za toto omezení v obvyklém užívání pozemků po dobu provádění stavby již byla žalobci na základě výše uvedené dohody vyplacena náhrada ve výši 100 000 Kč, která by dle názoru žalované měla kompenzovat také škodu vzniklou žalobci na plodinách pěstovaných v době provádění stavby na dotčených pozemcích. V otázce rozsahu vzniku škody na pozemcích odkazovala žalovaná na závěry znaleckého posudku, jehož zpracování zadala po dokončení stavby, a který dle žalované stanoví maximální možný rozsah poškození dotčených pozemků, a tedy i výše škody, která mohla žalobci prováděním stavby vzniknout.
3. Vedlejší účastník na straně žalované, který je zhotovitelem stavby, ve shodě se žalovanou namítal na základě výkladu znění § 25 odst. 9 ener.z. ve spojení s obsahem dohody o rekonstrukci uzavřené mezi účastníky řízení nedostatek aktivní legitimace na straně žalobce, pokud se domáhá poskytnutí náhrady za poškození pozemků, které nejsou v jeho vlastnictví. Nárok žalobce také nebyl dle názoru vedlejšího účastníka uplatněn vůči žalované včas dostatečně určitým způsobem, zejména ve vztahu k vyličení skutkového děje, na jehož základu je nárok uplatněn. Ten by měl být vymezen natolik individualizovaným způsobem, aby byla vyloučena možnost jeho záměny s jiným skutkem a aby bylo možné posoudit, zda žalobce nárok, který skutkově uplatnil u soudu, předtím řádně a včas uplatnil i u žalované jako provozovatele distribuční soustavy. K tomu v daném případě ze strany žalobce nedošlo a z tohoto důvodu došlo k prekluzi jeho nároku. Ke vzniku a ustálení újmy na dotčených pozemcích došlo dle názoru vedlejšího účastníka nejpozději v červnu 2016. Do června 2018 tedy musel žalobce uplatnit u žalované svůj nárok za zaplacení přiměřené jednorázové náhrady podle citovaného ustanovení ener.z., což však neučinil. Uplatnění požadavku na zaplacení částky 2 000 000 Kč podáním ze dne 5. 9. 2018 je již opožděné a po stránce vymezení skutkových tvrzení nedostatečně individualizované. Žalobce navíc uplatňuje zaplacení škody spočívající ve vyčíslení nákladů na uvedení pozemků do původního stavu, aniž by jakékoliv náklady v tomto směru dosud vynaložil.
4. Vzhledem k tomu, že žalovaná strana zpochybňuje uvedenými námitkami nárok žalobce nejen co do jeho výše, ale také co do jeho základu, přistoupil soud před časově a finančně náročným dokazováním vztahujícím se ke zjištění výše škody k vydání rozhodnutí o základu věci. Za tímto účelem provedl relevantní důkazy, z nichž zjistil následující skutečnosti.
5. Dne 7. 5. 2014 bylo Městským úřadem Chýnov, stavebním úřadem pod č.j. MECH-739/2013-SÚ/Za/23 vydáno územní rozhodnutí o umístění stavby Vedení 110 kV V 1357 Tábor – Pacov – kompletní rekonstrukce umístěné mj. na pozemcích v k.ú. [REDAKCE] [REDAKCE] které nabylo právní moci dne 25. 8. 2014. Z pozemků, jejichž poškození tvrdí žalobce, je dle obsahu rozhodnutí stavba umístěna na pozemcích v k.ú. [REDAKCE] [REDAKCE] [REDAKCE] Skutečnost, že těmito pozemky prochází předmětné nadzemní vedení elektřiny, je zřejmá i z geodetického zaměření Geodetické kanceláře [REDAKCE] které soudu předložil žalobce. Z tohoto zaměření je také patrné, že další pozemky v k.ú. [REDAKCE] jejichž poškození tvrdí žalobce,

se nacházejí v těsné blízkosti tohoto vedení – pozemky p.č. [redacted]
[redacted]
[redacted] jsou situovány postupně ve směru od pozemní komunikace ke stožáru č. [redacted]
[redacted] je umístěn v blízkosti stožáru č. [redacted]
[redacted] v místech spojnice mezi stožáry
č. [redacted] jsou umístěny v blízkosti stožáru č. [redacted] pozemek
p.č. [redacted] umístěný podél celé trasy vedení v oblasti mezi stožáry č. [redacted]
Kolaudační souhlas s užíváním stavby byl Městským úřadem [redacted] stavebním úřadem vydán
dne 23. 9. 2016.

6. Z výpisů z LV č. [redacted] pro k.ú. [redacted] vyplývá, že žalobce je výlučným vlastníkem mj. pozemků p.č. [redacted]
[redacted] a podílovým
spoluvlastníkem pozemků p.č. [redacted]
K následujícím pozemkům v k.ú. [redacted] vykonává žalobce právo pachtu – p.č. [redacted]
[redacted] (pachtovní smlouva uzavřená dne 24. 3. 2021 s Českou republikou – Státním
pozemkovým úřadem), p.č. [redacted] (pachtovní smlouva uzavřená dne 1. 10. 2015 s [redacted]
[redacted] smlouva o směně užívání pozemků z 1. 10. 2015
uzavřená s Vyšší odbornou školou a Střední zemědělskou školou Tábor), p.č. [redacted] (pachtovní
smlouva z 1. 10. 2014 uzavřená s Vyšší odbornou školou a Střední zemědělskou školou Tábor),
p.č. [redacted] (pachtovní smlouva z 1. 10. 2015 uzavřená s [redacted]
[redacted] p.č. [redacted] (pachtovní smlouva z 1. 10. 2015 uzavřená s [redacted]
[redacted] p.č. [redacted] (pachtovní
smlouva uzavřená dne 1. 10. 2014 s [redacted] p.č. [redacted]
(pachtovní smlouva uzavřená dne 1. 10. 2015 s [redacted] p.č. [redacted] (pachtovní smlouva
z 1. 10. 2018 uzavřená s [redacted] p.č. [redacted] (pachtovní smlouva
z 1. 10. 2015 uzavřená s [redacted] p.č. [redacted] (pachtovní smlouva z 1. 10. 2003 uzavřená
s [redacted] p.č. [redacted] (pachtovní smlouva z 29. 9. 2003
uzavřená s [redacted] a k následujícím pozemkům právo
podpachtu – p.č. [redacted] (podpachtovní smlouva ze dne 1. 5. 2011
uzavřená s Vranovský dvůr s.r.o.), v k.ú. [redacted] p.č. [redacted]
[redacted]
[redacted] (potvrzení RYNAGRO a.s. z 29. 7. 2019). Z údajů registru LPIS - evidence uživatelských
vztahů podle § 3a a násl. zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství vyplývá, že výše uvedené pozemky
jsou situovány v půdních blocích č. [redacted] v k.ú.
[redacted] a č. [redacted] v k.ú. [redacted] jejichž uživatelem je žalobce.

7. Mezi účastníky řízení byla dne 11. 7. 2014 uzavřena dohoda č. 1020000214/02 V1357 – kompletní
rekonstrukce (dále jen dohoda). Podle svého obsahu vymezovala práva a povinnosti žalobce a
žalované z provádění stavby žalovanou, avšak pouze ve vztahu k pozemkům, jejichž je žalobce
výlučným vlastníkem (konkrétně k pozemkům p.č. [redacted] v k.ú. [redacted] a p.č. [redacted]
[redacted]

Žalobce se zavázal omezit v obvyklém užívání uvedených nemovitostí zejména tím, že umožní
žalované a jí pověřeným osobám vstup na tyto nemovitosti za účelem výstavby vedení po dobu 5
měsíců těžkou technikou a následně po časové prodlevě jednorázové vstupy lehkou technikou vždy
dle předem dohodnutého harmonogramu. Žalovaná se zavázala žalobci uvedené pozemky navrátit
a protokolárně předat v původním stavu nejpozději do kolaudace. Dále dohoda uvádí, že za výše
popsané omezení v obvyklém užívání nemovitostí uplatnil žalobce písemně u žalované dne
3. 6. 2014 nárok za zaplacené jednorázové náhrady podle § 25 odst. 9 ener.z., žalovaná tento nárok
akceptovala a strany se dohodly na přiměřené výši této náhrady v částce 100 000 Kč, kterou se
žalovaná zavázala žalobci uhradit způsobem sjednaným v dohodě. Ve vztahu k poškození

pozemků a meliorací provedením stavby pak bylo dohodnuto, že po skončení stavby bude zpracován znalecký posudek, který tyto škody vyčíslí a na jeho základě dojde k jejich neprodlené úhradě žalovanou. Dohoda konečně obsahuje ujednání vztahující se k průběhu provádění stavby – závazek žalované vybudovat na své náklady příjezdovou panelovou cestu od silnice II. tř. č. 137 ke stožáru č. 14 a od tohoto stožáru ve směru ke stožáru č. 13 a ke stožárům č. 15, 16, 17, 18 a 19 dodržovat trasy pojezdu stavební techniky vyznačené v přiložené situaci. Situační plánek vypracovaný za EGEM s.r.o. [redacted] v červnu 2014 je součástí dohody a zachycuje zákres uvedené panelové cesty od pozemní komunikace ke stožáru č. [redacted] a příjezdových cest ke stožáru č. [redacted] (západním směrem) a ke stožárům č. [redacted] (východním směrem po hranici lesa).

8. V průběhu provádění stavby se stavební technika po takto sjednaných příjezdových trasách z podstatné části nepohybovala. Z leteckých snímků portálu mapy.cz (rok 2018) je zejména zřejmý vznik alternativní přístupové trasy od panelové cesty východním směrem ke stožárům č. [redacted] [redacted] středovou částí pole a nikoliv po jeho okraji, jak je zakresleno ve výše popsaném situačním plánu. Důvodem tohoto postupu dle žalované bylo výrazné podmáčení okrajových částí pozemků při hranici lesa, v důsledku čehož nebylo možné sjednanou trasu pojezdu techniky dodržet a náhradní trasa byla zvolena po dohodě se žalobcem. Žalobce existenci takovéto dohody odmítá. Uvedený postup žalované byl společně s tím, že příjezdová panelová cesta od silnice ke stožáru č. [redacted] byla dle názoru žalobce vybudována pozdě a v nižší kvalitě než bylo sjednáno, důvodem stížností a výhrad žalobce ke způsobu provádění stavby. Již od zahájení stavebních prací na dotčených pozemcích se žalobce opakovaně domáhal odstranění tohoto ze svého pohledu závadného stavu s odkazem na vznik neúměrně vysokých škod na pozemcích a na systému meliorací. Dle oznámení zhotovitele stavby o vstupu na pozemky adresovaného žalobci dne 3. 3. 2016 byly stavební práce na pozemcích užívaných žalobcem zahájeny dne 4. 4. 2016 s tím, že budou trvat do 30. 8. 2016. Již dne 7. 4. 2016 doručil žalobce zhotoviteli oznámení o nesouhlasu s vjezdem jakékoliv techniky na své pozemky z důvodu porušení všech bodů dohody k zajištění ochrany vodohospodářských staveb nacházejících se na pozemcích a vyzval zhotovitele k nalezení shody v rámci uzavřené dohody. Dnem 12. 4. 2016 je datován zápis ve stavebním deníku žalované podepsaný žalobcem a za zhotovitele [redacted] na základě požadavku žalobce z důvodu nedodržení dohody, kdy zhotovitel se namísto dohodou určené cesty pohybuje technikou v jiných trasách, čímž působí škody na podzemních vodohospodářských zařízeních. Z e-mailové komunikace vedené v období od 15. 4. 2016 do 18. 4. 2016 vyplývá, že žalobce žalované tímto způsobem doručil žádost o okamžité zastavení stavby z důvodu jednostranného neplnění čl. II. bodu 7. dohody (pohyb techniky po sjednaných trasách) až do doby odstranění tohoto stavu z důvodu výrazného nárůstu škod způsobených stavební technikou. Za žalovanou [redacted] dne 15. 4. 2016 žalobci sdělil, že realizace panelové cesty ke stožáru č. [redacted] je v plánu před nájездem těžké stavební techniky a že dosavadní elektromontážní práce byly z důvodu ochrany meliorací prováděny technikou nižší hmotnosti, která díky suchému počasí nemohla pohybem po cestě napáchat žádné škody, cesty ke stožárům v polích vzniklé pojezdem techniky byly dle informací zhotovitele zvoleny na základě dohody se žalobcem. V navazující e-mailové komunikaci požádal žalobce zhotovitele [redacted] o zaslání souhlasu ke vstupu, který měl dle žalované zhotoviteli poskytnout. Dle odpovědi [redacted] ze dne 19. 4. 2016 se jednalo o ústní dohodu. Dne 7. 5. 2016 učinil žalobce jako oznamovatel trestného činu nebo přestupku na obvodním oddělení Policie ČR Tábor vysvětlení, jehož obsahem je stížnost na průběh provádění stavby, kterým dochází k poškození meliorací, na jejichž umístění pod pozemky dotčenými stavbou upozorňoval již v průběhu územního řízení. Dále žalobce popsal chronologicky jednotlivá porušení dohody tak, jak jsou výše popsána, včetně dalších dvou událostí - dne 18. 4. 2016 u stožáru č. [redacted] zjistil další nedodržování tras a neskrytí ornice před odstraněním betonové patky stožáru a dne 6. 5. 2016 opět pohyb techniky mimo dohodnutou trasu s tím, že požadavek žalobce na zápis do stavebního deníku a na přerušení činností byl zhotovitelem odmítnut. Dnem 9. 6. 2016 je datován zápis z kontrolní prohlídky stavebního úřadu Městského úřadu [redacted] konané na základě podání žalobce v místě stavby za účasti žalobce, žalované, zhotovitele, Městského úřadu [redacted] odboru

životního prostředí, Státního pozemkového úřadu a Policie ČR, kde je konstatováno, že pokud podmínky stavby mezi stavebníkem a vlastníkem pozemků byly sjednány smluvně a došlo k porušení dohody, jde o soukromoprávní spor, do něhož nemůže stavební úřad zasahovat. Dále je citováno znění § 25 odst. 9 ener.z. a § 3 odst. 1 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu k námitce žalobce, že při provádění výkopových prací kolem stožárů není skrývána ornice vůbec nebo v dostatečné míře a zhotovitel prohlašuje, že postupuje podle zákona, smlouvy o dílo a schválené projektové dokumentace a z jeho strany dojde k náhradě oprávněných škod dle ener.z. po dokončení stavby. Dnem 20. 6. 2016 je adresován e-mail žalobce žalované [redacted] a zhotoviteli o dalším porušení dohody, kdy dne 9. a 10. 6. 2016 byla rozebrána a odvezena panelová cesta a od 15. 6. 2016 se technika opět pohybuje po nezpevněném povrchu pozemků.

9. Znalecký posudek [redacted] č. 10/2016 byl zpracován dne 24. 7. 2016 podle zadání žalované za účelem vyčíslení škody způsobené při provádění stavby poježděním techniky po zemědělsky využívaných pozemcích s osemem pšenice ozimé a řepky ozimé. Znalci bylo zadáno, aby ocenění provedl v půdních blocích č. [redacted] v k.ú. [redacted] kde uživatelem bloků a vlastníkem porostů je žalobce. Posudek obsahuje popis škod (utuzení orniční a podorniční vrstvy půdy použitou technikou a poškození porostu) a rozsah poškozených ploch v půdních blocích č. [redacted] (umístěny stožáry č. [redacted]) s osemem pšenice ozimé a v půdním bloku č. [redacted] (umístěny stožáry č. [redacted]) s osemem řepky ozimé. Na základě těchto dat provedl znalec výpočet škod spočívajících ve vyčíslení agrotechnických opatření nutných pro uvedení poškozených ploch orné půdy do původního stavu a ve škodě na produkci zemědělských plodin ve sklizňovém roce 2016, 2017, 2018 a 2019, celkem stanovil škodu ve výši 101 344 Kč (z toho škoda na pozemcích 43 202 Kč a škoda na plodinách 58 142 Kč). Meliorační zařízení označil znalec za dosluhující a působící v současné době spíše problémy se vznikem nenadálých mokřadů, dále popsal problematičnost uplatnění škody na melioracích, s tím, že v daném případě je uplatnění nároku na náhradu poškozeného melioračního zařízení vzhledem k jeho stáří téměř nemožné; z tohoto důvodu výši škody na melioračním zařízení nestanovil. Znalcem zjištěná poškození pozemků jsou patrná i z fotodokumentace pořízené v rámci dvou prohlídek provedených znalcem na místě samém ve dnech 20. 4. 2016 a 13. 7. 2016. Obdobná poškození pozemků i plodin jsou zachycena i ve fotodokumentaci žalobce vztahující se k zachycení škod v okolí jednotlivých stožárů č. [redacted] včetně příjezdových a spojovacích cest.
10. Na základě zadání žalobce ze dne 16. 6. 2016 byl zpracován Pedologický průzkum ze dne 18. 8. 2016 Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy, v.v.i., když terénní část průzkumu byla provedena dne 20. 7. 2016. Účelem průzkumu bylo zjištění aktuálního stavu půdních bloků č. [redacted] v k.ú. [redacted]. Samotný průzkum byl proveden v blízkosti sloupů (na ploše 15 x 25 m) a na uměle vytvořených cestách určených k dopravě materiálu a stavebních hmot s cílem na vymezených částech území posoudit současný stav půdy ve vztahu k zemědělské činnosti. Na základě srovnání vzorků odebraných v těsném okolí vybraných sloupů v půdních blocích č. [redacted] (u stožáru č. [redacted]), [redacted] (u stožáru č. [redacted]), [redacted] (u stožáru č. [redacted]), [redacted] (u stožáru č. [redacted]) a na dvou místech v uměle vytvořených liniích cest v půdním bloku č. [redacted] se vzorky odebranými v jejich vzdálenějším okolí bylo zjištěno ve stavbu dotčených lokalitách významné ovlivnění půdních vlastností, které snižují agronomický potenciál území, když na ploše v okolí sloupů došlo k překrytí půdy vrstvou hlusiny (hlubokého podorničí) o mocnosti 20 - 30 cm a ke snížení kvality svrchních humózních horizontů v ploše a v místě cest ke značnému utuzení půdy.
11. Po zpracování uvedených posudků pokračovala vzájemná komunikace stran. V dopisu ze dne 7. 9. 2016 nazvaném předběžné sdělení vytyká žalobce žalované postup při provádění stavby, shrnuje důkazy, které má k dispozici a vyjadřuje nesouhlas se závěry znaleckého posudku zpracovaného [redacted]. Dne 8. 9. 2016 podal žalobce trestní oznámení z důvodu zjištění provedení rekultivačních prací v půdních blocích č. [redacted] předchozího

dne na základě pokynu zhotovitele stavby, s nimiž však žalobce nesouhlasí, jelikož provedené práce jsou neúčelné a jejich provedením došlo ke vzniku dalších škod na pozemcích (promíchání ornice s hlusinou z výkopu a spodním jílem provedením hloubkového kypření). Dne 27. 9. 2016 žalobci [redacted] za zhotovitele písemně sdělil, že ve znaleckém posudku [redacted] nejsou zahrnuty škody vzniklé při realizaci stavby na půdních blocích č. [redacted] v okolí stožárů č. [redacted] a v příloze zaslal finanční vyjádření způsobených škod na trvalém travnatém porostu včetně nákladů agrotechnických prací pro obnovu pozemků. Dopisem ze dne 16. 9. 2016 žalovaná žalobci vytkla porušení dohody uzavřené mezi stranami (konkrétně povinnosti umožnit pověřeným osobám vstup na dotčené pozemky za účelem realizace stavby a povinnosti mlčenlivosti), vyzvala žalobce k vrácení vyplacené náhrady za omezení v obvyklém užívání pozemků ve výši 100 000 Kč a tímto krokem žalobce podminila žalovaná vyplacení náhrady stanovené posudkem [redacted] ve výši 101 344 Kč. Pokud žalobce této výzvě nevyhoví, přistoupí žalovaná k započtení vzájemných pohledávek postupem podle § 1982 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen o.z.). Dopisem ze dne 10. 10. 2016 žalobce zopakoval své stanovisko a důvody svého nesouhlasu se závěry posudku [redacted] s tím, že z jeho strany nedošlo k porušení dohody, dále namítl, že žalovaná dosud nesplnila povinnost dle uzavřené dohody předat dotčené pozemky po dokončení stavby protokolárně žalobci v původním stavu. Dne 20. 12. 2016 požádal zhotovitel žalobce písemně o zaslání faktury k vyčíslení škody vzniklé prováděním stavby žalobci. V odpovědi ze dne 12. 1. 2017 žalobce sdělil, že po dokončení stavby měl být vypracován znalecký posudek, který by výši škody stanovil a v současné době je mezi žalobcem a žalovanou komunikován termín osobního setkání k náhradě škody. Žalobce již učinil kroky ke zjištění výše škody (zadání posudků a vyhledání odborné pomoci ke zjištění škody na melioracích), ucelenou výši škody v současné době není schopen stanovit.

12. Na základě podání ve věci možného porušení zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu v k.ú. [redacted] provedením stavby podaného vlastníky dotčených pozemků (žalobce, Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola Tábor a zástupce spoluvlastníků dalších dotčených nemovitostí [redacted]) bylo vedeno Městským úřadem v [redacted] odborem životního prostředí za účasti uvedených navrhovatelů, žalované a zhotovitele stavby jednání, které bylo dle obsahu zápisů ze dne 3. 3. 2017 a 12. 4. 2017 vedeno jako smírčí za účelem dohody stran na základě pedologických průzkumů a doporučení biologické rekultivace poškozených pozemků zpracovaných Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy, v.v.i. Tato jednání však nebyla úspěšná, když původně zpracované pedologické průzkumy nezohledňovaly rekultivační práce provedené na dotčených pozemcích zhotovitelem, dle jehož názoru uživatelé pozemků, kteří jsou povinni prokázat rozsah poškození pozemků, by měli hradit náklady posudku, který zhodnotí aktuální stav pozemků. Jednání byla uzavřena s tím, že účastníkům jednání se nepodařilo dohodnout na rozsahu a ploše poškozené půdy a žádná ze stran dosud nepředložila posudek, který by poškození půdy jednoznačně potvrdil či vyvrátil.
13. K posouzení účinnosti rekultivačních prací provedených zhotovitelem stavby – hloubkového kypření provedeného v září 2016 bylo žalobcem zadáno zpracování navazujícího Pedologického průzkumu Výzkumným ústavem meliorací a ochrany půdy, v.v.i. Ze závěrů tohoto pedologického průzkumu ze dne 21. 7. 2017 provedeného ve dvou místech cest v půdních blocích č. [redacted] a [redacted] vyplývá, že při provedení hloubkového kypření pravděpodobně nedošlo k aplikaci melioračních hmot a nebylo podpořeno výsevem melioračních plodin, proto současný povrch stále jeví známky půdy poškozené, degradované a ponechané ladem. Doporučeno je v okolí sloupů opakování podrytí a předset'ová příprava na 1-letý osevní postup, v místech cest pak podrytí, hloubková aplikace hnojiv a příprava na 2-letý osevní postup.
14. Podání žaloby dále předcházela výzva žalobce ke smírnému jednání stran ze dne 23. 4. 2018. Dopisem ze dne 8. 6. 2018 odmítá žalovaná porušení dohody při provádění stavby, naopak poukazuje na její porušování žalobcem, odkazuje na nárok žalobce na zaplacení přiměřené jednorázové náhrady podle § 25 odst. 9 ener.z. s tím, že žalovaná si je vědoma této své povinnosti

a právě za tímto účelem po realizaci stavby nechala vyhotovit znalecký posudek [REDAKCE] který výši škody stanovil částkou 101 344 Kč, kterou byla žalovaná připravena žalobci uhradit. K tomu však nedošlo z důvodu nesoučinnosti žalobce. Dnem 5. 9. 2018 je datována předžalobní výzva žalobce, kterou vyzývá žalovanou k zaplacení částky 2 000 000 Kč a nákladů právního zastoupení do 12. 9. 2018. Tento požadavek žalobce žalovaná sdělením ze dne 23. 9. 2018 odmítla s poukazem na povinnost žalobce prokázat vznik škody v nárokové výši, když od září 2016 nebyly žalovanou na pozemcích užívaných žalobcem prováděny žádné zásahy a uvedla, že je ochotna vrátit se k jednání o vyplacení náhrady škody ve výši stanovené [REDAKCE]

15. Po skutkové stránce tedy bylo zjištěno, že stavba žalované jako provozovatele distribuční soustavy elektřiny probíhala na výše popsaných pozemcích (bod 6. tohoto rozhodnutí) užívaných žalobcem k podnikatelské činnosti – provozování zemědělské výroby, z nichž část žalobce užívá z titulu výkonu vlastnického či spoluvlastnického práva a část z titulu výkonu práva pachtu a podpachtu. Činnosti související s provedením stavby byly na dotčených pozemcích prováděny od dubna do září 2016 (viz oznámení zhotovitele ze dne 3. 3. 2016, trestní oznámení žalobce z 8. 9. 2016 a sdělení žalované ze dne 8. 6. 2018 a ze dne 23. 9. 2018). Před zahájením stavby dne 11. 7. 2014 byla mezi účastníky řízení uzavřena dohoda, která řešila podrobným způsobem postup realizace stavby na pozemcích ve vlastnictví žalobce za účelem minimalizace výše škod vybudováním příjezdové cesty od silnice a dodržováním sjednaných tras navazujících pojezdů mezi dalšími stožáry a dále problematiku odškodnění nároků vznikajících žalobci prováděním stavby podle ener.z., a to sjednáním konkrétní výše náhrady za omezení žalobce v obvyklém užívání pozemků po dobu trvání stavby (částka 100 000 Kč, která již žalobci byla vyplacena) a sjednáním způsobu stanovení výše škody, která žalobci v důsledku provedení stavby vznikne na pozemcích a melioracích. Vzápětí po zahájení stavby začaly z důvodu nesouhlasu žalobce s postupem zhotovitele a žalované při provádění stavby vznikat spory, které byly řešeny nejen mezi těmito subjekty navzájem, ale také ve vztahu k orgánům veřejné moci na základě podání a podnětů žalobce. Tyto spory trvaly po celou dobu provádění stavby a po jejím dokončení vyústily v iniciování správního řízení před Městským úřadem [REDAKCE] odborem životního prostředí žalobcem a dalšími uživateli dotčených pozemků. Pokus úřadu o dosažení smíru mezi účastníky však zůstal bezvýsledný. Z dokazování vyplývá, že provedením stavby došlo ke vzniku poškození půdního profilu pozemků dotčených prováděním stavby, jejichž odstranění a uvedení pozemků do původního stavu si dle znaleckého posudku [REDAKCE] vyžádá částku 43 202 Kč, dle znaleckého posudku [REDAKCE] částku 1 524 802 Kč a dále ke způsobení škody na plodinách dle znaleckého posudku [REDAKCE] ve výši 58 142 Kč a dle vlastního výpočtu žalobce ve výši 166 518 Kč. V důsledku diametrálně odlišných stanovisek stran k rozsahu poškození pozemků, k rozsahu poškození plodin a návazně k výši škod, které měly žalobci prováděním stavby vzniknout, nedošlo mezi nimi až dosud k nalezení kompromisního stanoviska, a to i přes absolvování prvního setkání se zapsaným mediátorem nařízeného soudem. Žalobci tak dosud nebylo ze strany žalované zaplaceno jakékoliv odškodnění za poškození pozemků a plodin vzniklé provedením stavby.
16. Po právní stránce upravuje režim náhrady újmy na majetku vzniklé v důsledku výkonu práv provozovatele distribuční soustavy vztahujících se ke zřízení a zajištění obnovy a provozování distribuční soustavy a jejích zařízení na cizích nemovitostech speciální úprava § 25 odst. 9 ener.z., podle kterého platí, že pokud byl vlastník nebo uživatel nemovitosti v důsledku výkonu práv provozovatele distribuční soustavy podle § 25 odst. 3 písm. e) a f) ener.z. omezen v obvyklém užívání nemovitosti nebo mu vznikla újma na majetku, má právo na přiměřenou jednorázovou náhradu. Jak již bylo výše uvedeno, výše náhrady za omezení v obvyklém užívání nemovitostí byla v daném případě stanovena dohodou stran a žalobci již byla vyplacena. Podaná žaloba se vztahuje výhradně k nároku na odškodnění újmy na majetku podle uvedeného ustanovení, když dle tvrzení žalobce mu odškodnitelná újma vznikla jednak na pozemcích a jednak na plodinách. Účelem uvedeného ustanovení je reparace škody, která poškozenému subjektu výkonem práv provozovatele distribuční soustavy reálně vznikla, z tohoto pohledu tedy není rozhodné, zda

v průběhu provádění dané stavby došlo ze strany žalované k porušení dohody uzavřené mezi účastníky či nikoliv.

17. Vznik poškození zemědělských pozemků vlastněných či užívaných žalobcem v souvislosti s prováděním stavby žalovanou byl v řízení prokázán. Z důkazu předloženého soudem žalovanou, a to ze znaleckého posudku [redacted] vyplývá, že žalobci vznikla škoda na pozemcích v půdních blocích č. [redacted] (umístěny stožáry č. [redacted] a v půdním bloku č. [redacted] (umístěny stožáry č. [redacted]) v k.ú. [redacted] když znalec v těchto půdních blocích přesně stanovil i plošnou výměru poškozených ploch. E-mailovou zprávou [redacted] za zhotovitele ze dne 27. 9. 2016 je pak prokázán vznik poškození dále na pozemcích umístěných v půdních blocích č. 1911/1 (umístěn stožár č. [redacted] a č. [redacted] (umístěn stožár č. [redacted]) v k.ú. [redacted] zde je v příložené kalkulaci rovněž stanovena i výměra poškozených ploch. Uživatelem těchto půdních bloků byl v roce 2016 podle údajů LPIS žalobce. Obě uvedené listiny prokazují také příčinnou souvislost mezi vznikem těchto škod a prováděním stavby žalovanou (znalecký posudek [redacted] souvislost s provedením prací obsahuje již ve svém zadání, zpráva zhotovitele a kalkulace škody zaslaná [redacted] žalobci také výslovně uvádí, že se jedná o poškození vzniklá realizací stavby pro žalovanou). Tyto důkazy prokazují vznik poškození pozemků v souvislosti se stavbou žalované v oblasti umístění stožárů č. [redacted]. Podanou žalobou současně i žalobce tvrdí poškození pozemků situovaných ve stejné oblasti – tzn. mezi stožáry č. [redacted] (vyjma pozemku p.č. [redacted] v k.ú. [redacted] který je umístěn v jiném půdním bloku). Jestliže tedy původní Pedologický průzkum zpracovaný v srpnu 2016 a předložený soudem žalobcem, konstatoval poškození půdního profilu na pozemcích umístěných v půdních blocích č. [redacted] jsou závěry tohoto průzkumu v souladu s výše popsány důkazy předloženými žalovanou.
18. Námitka nedostatku aktivní legitimace žalobce k uplatnění nároku na náhradu škody vzniklé poškozením pozemků, jejichž žalobce není vlastníkem, ale užívá je na základě výkonu práva pachtu či podpachtu vnesená žalovanou a vedlejším účastníkem na její straně není důvodná, když § 25 odst. 9 ener.z. přiznává nárok na nahrazení újmy vzniklé na majetku vlastníku i uživateli nemovitosti. Pokud žalobce pozemky užívá k podnikání (rostlinné výrobě) jako pachtýř či podpachtýř, je nepochybně jejich uživatelem. Podle komentářové literatury (Handrlica, J. in Eichlerová, K., Handrlica, J. a kol. Energetický zákon Komentář. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, komentář k § 25) tímto způsobem zákon přiznává nárok na zaplacení náhrady škody provozovatelem distribuční soustavy nejen vlastníkovu nemovitosti, ale i jinému uživateli nemovitosti, tedy např. nájemci či osobě, která nemovitost užívá na základě práva vzniklého ze smlouvy o výpůjčce nebo na základě služebnosti k dotčenému pozemku. Aktivní legitimaci pachtýře k uplatnění nároku na náhradu škody v spočívající ve vynaložení nákladů na agrotechnická opatření potřebná k uvedení poškozených ploch zemědělských pozemků do původního stavu v obdobné věci v poměrech náhrad podle zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, potvrdil také Nejvyšší soud v rozhodnutí sp.zn. 25 Cdo 3967/2019. Citované ustanovení ener.z. je tedy nutné vyložit tak, že uživatel nemovitosti je oprávněn u provozovatele distribuční soustavy uplatnit nárok na zaplacení náhrady při vzniku újmy na nemovité věci, jejímž vlastníkem je jiný subjekt, pokud je výkonem práv provozovatele zasaženo do výkonu jeho uživatelského oprávnění k dané nemovité věci. Tak tomu bylo i v případě žalobce, když poškozením půdního profilu pozemků v důsledku provádění stavby žalovanou bylo zasaženo nejen do jeho vlastnického práva, ale také do výkonu práva pachtu a podpachtu. Náklady nezbytné na uvedení pozemků do původního stavu pak představují újmu žalobce vzniklou tímto zásahem. Aktivní legitimace žalobce přitom v tomto případě vyplývá přímo ze zákona. Jestliže tedy žalobce prokázal, že je koncovým uživatelem předmětných pozemků (viz bod 6. tohoto rozhodnutí), je nadbytečné provádět u podpachtovaných pozemků dokazování k obsahu vzájemných smluvních vztahů mezi jejich vlastníkem, pachtýřem a podpachtýřem. Není ani rozhodné, zda žalobce již vynaložil náklady na uvedení pozemků do původního stavu či nikoliv (viz např. rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 25 Cdo 224/2010).

19. Důvodná není ani námitka prekluze žalobou uplatněného nároku. Energetický zákon v § 25 odst. 9 stanoví, že právo na náhradu lze u provozovatele distribuční soustavy uplatnit do 2 let ode dne, kdy k újmě došlo, jinak právo zaniká. V projednávané věci byl žalobcem nárok na zaplacení náhrady za poškození pozemků a meliorací (tzn. za újmu na majetku) uplatněn již podpisem dohody o rekonstrukci, která byla uzavřena mezi oběma stranami a ve které již byly výslovně sjednány podrobnosti způsobu určení výše škody - bylo sjednáno jakým způsobem bude výše škody po dokončení stavby vyčíslena. Pokud by žalobce právo na náhradu újmy na majetku současně neuplatňoval, postrádalo by zařazení ujednání o způsobu stanovení výše této újmy (po dokončení prací na základě znaleckého posudku) do předmětné dohody jakýkoliv smysl. Uvedený závěr soudu potvrzuje také další postup žalované, která sama po skončení hlavních stavebních prací zadala zpracování znaleckého posudku, jehož účelem nebylo zjištění, zda újma vůbec vznikla (vznik této újmy implikoval již obsah zadání tohoto znaleckého posudku), ale pouze zjištění výše škody, která měla být znalcem stanovena právě za účelem odškodnění žalobce. Ostatně znalec provedl ohledání na místě samém poprvé již 20. 4. 2016 (tedy krátce po zahájení stavby) a podruhé následně dne 13. 7. 2016. Rovněž zhotovitel stavby v průběhu kontrolní prohlídky stavebního úřadu dne 9. 6. 2016 výslovně ve vztahu k žalobci prohlásil, že k náhradě oprávněných škod podle ener.z. dojde po dokončení stavby. Pokud by žalovaná v té době považovala nárok žalobce za neuplatněný, bylo by provedení obou ohledání znalce i zpracování znaleckého posudku zcela neopodstatněné a vyjádření zhotovitele stavby v rámci kontrolní prohlídky by postrádalo smysl. Tvzení žalované o prekluzi nároku žalobce vyvrací i další postup a obsah vyjádření žalované v době po dokončení stavby do zahájení řízení před soudem. Žalovaná opakovaně avizovala ochotu žalobci odškodnění vyplatit, ale pouze v jí stanovené výši. Jelikož žalobce s touto výší odškodnění nesouhlasil, vznikl mezi účastníky řízení tento spor, který však není důsledkem neuplatnění nároku žalobcem, ale důsledkem rozdílného názoru účastníků na výši tohoto nároku, který byl žalobcem uplatněn již v dohodě uzavřené mezi účastníky dne 11. 7. 2014. Konkrétně lze v tomto směru poukázat zejména na sdělení žalované adresované žalobci ze dne 16. 9. 2016, kde žalovaná vyzývá žalobce k vrácení vyplacené náhrady 100 000 Kč jako bezdůvodného obohacení žalobce a sama zde poukazuje na svoji povinnost zaplatit žalobci náhradu za vzniklou újmu podle § 25 odst. 9 ener.z. ve výši stanovené dle znaleckého posudku [redacted] vyplacení této částky však podmiňuje vrácením částky 100 000 Kč ze strany žalobce na uvedené číslo účtu s tím, že pokud k vrácení částky 100 000 Kč žalobcem nedojde, přistoupí žalovaná k započtení vzájemných pohledávek. Z tohoto vyjádření je evidentní, že sama žalovaná v dané době považovala nárok žalobce za řádně uplatněný, když byla připravena plnit žalobci na náhradu újmy částku, kterou považovala za přiměřenou, resp. hodlala provést započtení vzájemných pohledávek. Tomu nasvědčuje také zmiňovaný úkon jednostranného započtení, který žalovaná hodlala v návaznosti na dalším postupu žalobce realizovat. Pokud považovala žalovaná nárok žalobce v té době za existující a splnitelný, což je předpokladem pro úkon započtení, je nepochybné, že již musel být i řádně uplatněný. I v dalším vyjádření ze dne 8. 6. 2018 žalovaná sděluje, že si je vědoma povinnosti plnit žalobci a její argumentace se vztahuje pouze k výši odškodnění.
20. Otázku promlčení nároku, který byl uplatněn podanou žalobou, je nutno posoudit podle obecné úpravy o.z. Žaloba byla podána dne 15. 3. 2019, tedy před uplynutím obecné tříleté subjektivní promlčecí lhůty podle § 629 odst. 1 ve spojení s § 620 odst. 1 o.z. (stavba byla zahájena počátkem dubna 2016) a žalobce v ní uplatnil nárok na zaplacení škody vyčíslené konkrétní částkou. Na původním požadavku žalobce na zaplacení částky 1 692 320 Kč s příslušenstvím se do rozhodnutí soudu ničeho nezměnilo. Skutečností je, že žaloba v původním znění neobsahovala žádné označení pozemků ani půdních bloků, na nichž měla škoda vzniknout, tato tvrzení byla doplněna až následně na základě výzvy soudu. Pokud žaloba obsahovala označení pozemků, jednalo se pouze o uvedení výčtu pozemků, ohledně nichž byla mezi účastníky uzavřena dohoda o rekonstrukci. Absence skutkových tvrzení, byť podstatných, však nemění nic na skutečnosti, že žaloba byla podána včas.

21. Výše uvedená právní argumentace se vztahuje také k uplatnění škodě na plodinách (kde však strana žalovaná nenamítá nedostatek aktivní legitimace žalobce k podání žaloby). Pokud při provádění stavby došlo k poškození pozemků samotných, je nepochybné, že pojezdem stavební techniky muselo dojít i k poškození rostlin na pozemcích v době provádění stavby pěstovaných. Tato poškození plodin jsou ostatně patrná i na fotografiích předložených žalobcem a ve fotodokumentaci znalce [REDAKCE] který na základě zadání žalované již výši škody způsobenou poškozením plodin pěstovaných v daném sklizňovém roce a snížením výnosu v následujících třech letech vyčíslil částkou 58 142 Kč. Náhrada škody vzniklé žalobci na plodinách nemohla být kompenzována poskytnutou náhradou za omezení v obvyklém užívání pozemků, jak se domnívá žalovaná, protože žalobce žalobou uplatňuje poškození plodin v převážné většině na jiných pozemcích, než kterých se týkala uzavřená dohoda, která navíc pojem omezení v obvyklém užívání vymezuje jiným způsobem (umožnění vstupu na pozemky). Není ani zřejmé, z jakého důvodu by v tomto případě žalovaná přistupovala po dokončení stavby k vyčíslení výše škody na plodinách formou znaleckého posudku, když výše jednorázové náhrady za omezení v obvyklém užívání již byla stranami sjednána předmětnou dohodou.
22. Jelikož tedy provedením stavby došlo k poškození pozemků a plodin v půdních blocích užívaných žalobcem, čímž došlo ke vzniku újmy na jeho majetku a žalobce, přestože svůj nárok uplatnil u žalované jako provozovatele distribuční soustavy ve lhůtě podle § 25 odst. 9 ener.z., nebyl dosud ze strany žalované žádným způsobem odškodněn, je jeho nárok co do základu důvodný. Otázka výše škody stanovené na základě zjištění rozsahu (kvalitativního i kvantitativního) poškození pozemků i plodin bude řešena v dalším průběhu řízení, k čemuž budou provedeny i další účastníky navržené důkazy.
23. Podáním doručeným soudem dne 24. 7. 2019 rozšířil žalobce podanou žalobu o nárok na zaplacení částky 78 744 Kč. Poté, co soud změnu žaloby připustil, vzal žalobce žalobu podáním doručeným soudem dne 12. 10. 2020 částečně zpět. Podle § 96 odst. 1 a 2 o.s.ř. žalobce může vzít za řízení zpět návrh na jeho zahájení, a to zčásti nebo zcela. Je-li návrh vzat zpět, soud řízení zcela, popř. v rozsahu zpětvzetí návrhu, zastaví. Jelikož k částečnému zpětvzetí žaloby došlo před zahájením prvního jednání ve věci, nezjišťoval soud stanovisko strany žalované (§ 96 odst. 3, 4 o.s.ř.) a řízení co do částky 78 744 Kč zastavil.
24. Podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, pak soud vrátil žalobci zaplacený soudní poplatek snížený o 1 000 Kč, tedy ve výši 2 938 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, prostřednictvím Okresního soudu v Táboře. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Tábor 22. dubna 2021

JUDr. Lenka Pávková v. r.
samosoudkyně

